

بخش آموزش رسانه تفریحی سنتر

کلیک کنید www.tafrihicenter.ir/edu

 نمونه سوال گام به گام

 امتحان نهایی جزوه

 دانلود آزمون های آزمایشی

درس اول: تنها او

سوال متن صفحه ۷

نظم و هماهنگی که در جهان اطراف ما وجود دارد، نشانه چیست؟ وجود خدای یکتا

سوال متن صفحه ۸

فکر می کنید اگر دو یا چند خدا جهان را اداره می کرد، این هماهنگی به وجود می آمد؟
خیر، زیرا هر خدا مطابق نظر و سلیقه خود تصمیم می گرفت و جهان نظم و هماهنگی خود را از دست می داد.

بین و بگو صفحه ۹

با دقت به این تصاویر نگاه کنید. میان این موجودات با محیط اطراف خود، چه هماهنگی وجود دارد؟
خداوند بدن ماهی را طوری آفریده تا متناسب با فضای اطراف خود در دریا زندگی کنند، تنفس کنند و غذای خود را بیابند. اگر آب دریا ها بیشتر از حد شور بود یا غذای کافی برای این همه ماهی کوچک و بزرگ در دریا نبود امکان زندگی برای آنها وجود نداشت. در مورد زنبور عسل هم مواد مورد نیاز برای تغذیه زنبور عسل و تولید عسل در شهد گل ها وجود دارد، ساختمان بدنی زنبور عسل نیز طوری طراحی شده که می تواند شهد گل ها را مکیده و آن را تبدیل به عسل کند. این نظم و هماهنگی میان موجودات و محیط زندگی خود نشان از وجود ناظمی واحد دارد.

گفت و گو کنید صفحه ۹

به نظر شما در هر یک از موارد زیر چه مشکلاتی رخ خواهد داد؟
- یک مدرسه دو مدیر داشته باشد.
هر کدام نظر و عقیده خود را بیان کرده و طبق آن تصمیم گیری می کنند. آنگاه مدرسه نظم نخواهد داشت، بچه ها دو گروه می شوند.
- یک تیم ورزشی دو سرمربی داشته باشد.
وحدت در ورزش خیلی مهم است. اگر مربی ها هر کدام برنامه خواص خود را بیان کنند بین اعضای تیم تفرقه می افتد و به این ترتیب اصلی ترین هدف تیم که پیروزی است تحقق نمی یابد.
- سربازان یک لشکر دو فرمانده داشته باشند.
هر کدام از فرمانده ها نقشه و نظر خود را ارائه می دهد و به این ترتیب وحدت میان سربازان از بین رفته و دشمن به راحتی آن ها را شکست می دهد.
همراه با خانواده صفحه ۹

به کمک اعضای خانواده نمونه ی دیگری از نظم و هماهنگی در جهان آفرینش را بنویسید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.
استخوان های پرندگان تو خالی است و هوا در آنها جای دارد، این موضوع به دلیل آن است که وزن آنها سبک تر گردد و پرواز برای آنها آسان باشد.

درس دوم: تنها تو را می پرستیم

اجرای نمایش صفحه ۱۲

ماجرای بت شکنی حضرت ابراهیم(علیه السلام) را که در سال های گذشته خوانده اید، برای دوستانتان تعریف کنید و آن را به صورت یک نمایش در کلاس به اجرا در آورید.

وقتی حضرت ابراهیم(علیه السلام) در نبود مردم شهر به بتکده رفت، همه بت ها به جز بت بزرگ را با تبر از بین برد و سپس تبر را در دستان بت بزرگ گذاشت. زمانی که مردم به شهر بازگشتند و بت ها را شکسته دیدند، ابراهیم(علیه السلام) را متهم کردند اما او گفت تبر در دست بت بزرگ است و او این کار را کرده است. اگر می خواهید از خودش سوال کنید. مردم که می دانستند بت بزرگ فقط یک مجسمه است و نمی تواند سخن بگوید و کاری کند به ابراهیم(علیه السلام) اعتراض کردند و ابراهیم در پاسخ گفت، چگونه چیزی را می پرستید که جانی ندارد و نمی تواند کاری انجام دهد؟

"دانش آموزان عزیز، این داستان را با همکاری دوستان و هماهنگی با معلم خود به صورت یک نمایش در کلاس به اجرا در آورید."

گفت و گو کنید صفحه ۱۳

با توجه به این آیه (آیه ی ۳۲، سوره ابراهیم) چه کسی شایسته ی پرستش و عبادت است؟ چرا؟

خداوند جهان آفرین، زیرا اوست که جهان و همه موجودات آن را با نظم و هماهنگی آفریده و به خاطر محبتی که نسبت به آنها دارد، نعمت هایش را در اختیار آنها قرار داده است.

فکر کن و بگو صفحه ۱۳

ما هر روز سوره حمد را در نماز خود می خوانیم، کدام جمله این سوره، درباره پرستش خدای یگانه و یاری خواستن از اوست؟ معنای آن چیست؟

ایاک نعبد و ایاک نستعین: یعنی تنها تو را می پرستیم و تنها از تو یاری می جویم.

بین و بگو صفحه ۱۳

با دقت در داستان تصاویر بگویید چه کسی شایسته ی یاری خواستن و استعانت است؟ چرا؟

خداوند یگانه، چون او خالق تمام جهان است و بر هر کاری قادر و تواناست. او محافظ ما در برابر خطرات و گرفتاری هاست و به ما کمک می کند. همان طور که آتش را بر حضرت ابراهیم(ع) گلستان کرد و حضرت محمد(ص) را از دست کافران نجات داد.

درس سوم: جهان دیگر

فکر کن و بگو صفحه ۱۶

از آنچه در سال های گذشته خوانده اید، آیا داستانی درباره ی زنده شدن مردگان در این دنیا، به خاطر می آورید؟ از آن چه درسی می گیرید؟

خداوند عزیز و اصحاب کهف را سالیان متمادی به خواب و مرگ افکند ولی مجدد آنها را زنده کرد تا مردم شاهد باشند که در قیامت نیز خداوند انسان های مرده را مجددا زنده خواهد کرد. همچنین حضرت عیسی (ع) به اذن و دستور خداوند مردگان را زنده می کرد. از این اتفاقات درس می گیریم که خداوند قادر و متعال با قدرت نامحدود خود پس از مرگ ما انسان ها، همه ما را دوباره زنده خواهد کرد تا جوابگوی اعمال خود باشیم.

گفت و گو کنید صفحه ۱۶

برای ساختن یک خانه ... اگر ساختمان خراب شود و آن مهندس بخواهد دوباره آن را مثل شکل قبلی بسازد، ساختن اولیه سخت تر است یا دوباره ساختن آن؟

ساختن اولیه سخت تر است. چون یک بار این کار را انجام داده و در مرحله ی اول نیاز به طراحی نقشه و ... بوده است ولی در مرحله دوم بخشی از مراحل پیشین حذف می شود. پس می تواند دوباره آن را تکرار کند.

کامل کنید صفحه ۱۶

زندگی آخرت برتر از زندگی دنیاست، زیرا:

۱- زندگی ما در این جهان فانی و گذرا است و بالاخره روزی از دنیا خواهیم رفت، ولی زندگی در آخرت باقی و همیشگی است و مرگ و پایدانی برای آن وجود ندارد.

۲- در این دنیا مشکلات و گرفتاری های زیادی وجود دارد ولی در صورت رستگاری ما در جهان آخرت و ورود ما به بهشت گرفتاری و مشکلات معنی و مفهومی نخواهد داشت و زندگی سراسر لذت در انتظار آدمی است. در واقع در جهان آخرت خلوص نعمت و عذاب وجود دارد.

۳- در این دنیا انسان های خوب و بد در کنار هم زندگی می کنند ولی در جهان آخرت این افراد از هم جدا خواهند شد.

بین و بگو صفحه ۱۷

با توجه به سخن: اذ رایتم الربیع فاکثروا ذکر النشور هر گاه بهار را دیدید، بسیار از قیامت یاد کنید. درباره تصاویر بالا گفت و گو کنید.

خداوند با آفرینش بهار جهان آخرت را برای ما بازسازی کرده است. همچنان که درخت خشک و ظاهرا مرده در زمستان با فرا رسیدن بهار، جانی دوباره می گیرد و سرسبز شده و به بار می نشیند. انسان مرده نیز روزی در جهان آخرت به خواست و قدرت خداوند دوباره زنده خواهد شد.

درس چهارم: یاد آن روز بزرگ

سوال متن صفحه ۱۸

فکر می کنید در این دو آیه چه نکته ای آمده است که او می گفت همین دو آیه برای من کافی است؟!

با آموختن این دو آیه فهمید روز قیامتی وجود دارد که در آن، اعمالش به دقت بررسی شده و به همه چیز رسیدگی می شود. به طوری که اگر کار نیک کند حتی اگر یک ذره باشد پاداش می گیرد و اگر کار بد کند حتی اگر یک ذره باشد جزا می بیند.

سوال متن صفحه ۲۰

-به نظر شما اگر کسی یاد قیامت باشد، آیا به راحتی حاضر می شود دروغ بگوید و یا به دیگران ستم کند؟

خیر، زیرا می داند روز قیامت جزای دروغ گویی و ستم به دیگران را خواهد دید.

-اگر کسی واقعا به قیامت ایمان داشته باشد، از مال دیگران بدون اجازه آنها استفاده می کند؟ یا این که سعی می کند با انجام کارهای نیک به سعادت همیشگی برسد و در روز قیامت به بهشت وارد شود؟

این فرد چون می داند مالی که بدون اجازه برداشته شود، حرام است و در روز قیامت جزای حرام خواری را می بیند، پس کارهای نیک انجام می دهد. تا به سعادت همیشگی برسد.

فکر کن و بگو صفحه ۲۰

خدا در سوره حمد، با چه نامی از قیامت یاد کرده است؟

یوم الدین - (روزی که همگان جزای کار های نیک و بد خود را می بینند).

گفت و گو کنید صفحه ۲۰

دانش آموزی که به خدا و جهان آخرت ایمان دارد، در برخورد با همکلاسی های خود چگونه رفتار می کند؟

به دوستان خود تهمت نمی زند و به آنها دروغ نمی گوید- در درس ها به آنها کمک می کند، با آنها بد رفتاری نمی کند و آنها را به نماز خواندن تشویق می کند و ... زیرا او می خواهد در روز قیامت پشیمان و حسرت زده نباشد.

قرآن بخوانیم صفحه ۲۰

آیات صفحه ی بعد را به همراه ترجمه آن در کلاس بخوانید و درباره ی پیام های آنها گفت و گو کنید.

این آیات اشاره به این نکته دارد که ما پس از مرگ باید جوابگوی اعمال و رفتار خود در این جهان باشیم، در صورتی که اعمال و رفتارمان مطابق با دستورات خداوند مهربان باشد و اعمال نیکو و پسندیده انجام داده و از گناهان دوری کرده باشیم، در جهان آخرت پاداش خوبی در انتظار ما است ولی اگر از دستورات خداوند سرپیچی و نافرمانی کرده و گناهی را مرتکب شده باشیم جزا و عاقبت بدی در انتظار ما است. همچنین اشاره ای است به این موضوع که روز قیامت به دقت و سرعت به حساب همه رسیدگی می شود و ظلمی به کسی نخواهد شد.

درس پنجم: شتربان با ایمان

گفت و گو کنید صفحه ۲۴

در مورد پیام آیه ی ۲۹ سوره فتح با دوستانتان گفت و گو کنید؟

ما باید دوستان خدا و مومنان را دوست داشته باشیم و از دشمنان خدا و دشمنان اولیای خدا بیزاری جوییم اگر این گونه باشیم وحدت بین ما زیاد می شود و هیچ دشمنی نمی تواند ما را شکست دهد. دوستی با دوستان خدا (تولی) و دشمنی با دشمنان خدا (تبری) نام دارد و یکی از وظایف ما مسلمانان است. در این آیه شیوه ارتباطات مومنان ترسیم شده است و بیان می دارد که بی تفاوتی در اسلام ممنوع است و ملاکت دوستی و دشمنی ایمان و کفر است.

فکر کن و بگو صفحه ۲۵

غیر از روز ۱۳ آبان، چه مناسبت های دیگری می شناسید که در آنها ما بیزاری خود را از دشمنان اسلام اعلام می کنیم؟
روز ۲۲ بهمن، روز جهانی قدس (آخرین جمعه ماه رمضان) و نیز هر ساله در اعمال حج برنامه برائت از مشرکان.

کامل کنید صفحه ۲۵

ویژگی های دوستان خدا	ویژگی های دشمنان خدا
۱- اهمیت دادن به نماز	۱- بی توجهی به نماز
۲- دوری از گناهان	۲- انجام دادن کارهای ناپسند و گناه کردن
۳- اطاعت کامل از دستورات خدا	۳- اطاعت کردن از دستورات خدا

تحقیق کنید صفحه ۲۵

چه حادثه ای موجب شد که روز ۱۳ آبان را روز (دانش آموز) بنامند؟

در روز ۱۳ آبان سال ۱۳۵۷ تعدادی از دانش آموزان به نشانه اعتراض به رژیم پهلوی به دانشگاه تهران رفتند و در آنجا تظاهرات کردند و تعدادی از آنها به شهادت رسیدند. این روز اوج مخالفت دانش آموزان با رژیم پهلوی بود. این روز مصادف با دو واقعه ی دیگر نیز هست: تبعید امام خمینی به ترکیه در سال ۱۳۴۳ و تسخیر لانه جاسوسی توسط دانشجویان در سال ۱۳۵۸.

درس ششم: سرور آزادگان

گفت و گو کنید صفحه ۲۸

شما به عنوان یک نوجوان مسلمان برای زنده نگه داشتن نام امام حسین (علیه السلام) چه کارهایی انجام می دهید؟

امر به معروف و نهی از منکر می کنم. به مزار شهدا، مخصوصا شهدای جوان می روم. زیارت عاشورا می خوانم. در مراسم عزاداری و نوحه خوانی شرکت می کنم. نمازم را به موقع می خوانم و در جشن روز تولد امام حسین (علیه السلام) در مسجد شرکت می کنم.

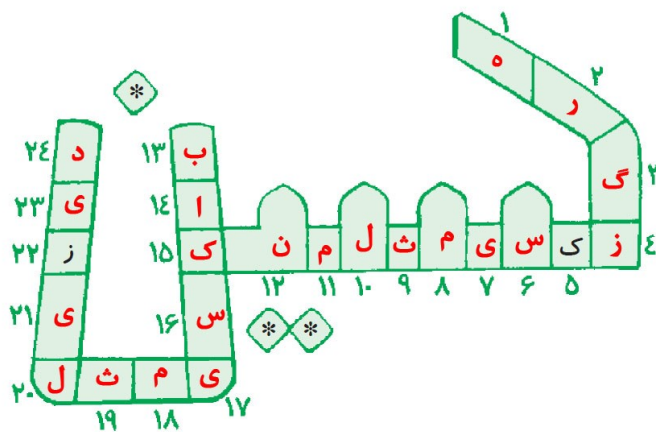
تحقیق کنید صفحه ۲۸

در مورد دیگر کودکان و نوجوانانی که در حماسه کربلا حاضر بودند، تحقیق کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

عبدالله پسر امام حسن مجتبی (ع)، حضرت علی اصغر ۶ ماهه، حضرت رقیه (س)، حضرت علی اکبر (ع) و حضرت قاسم (ع) و ... (با مراجعه به کتاب یاران کوچک حسین (ع)، انتشارات قدیانی می‌توانید کودکان و نوجوانانی که در حماسه‌ی کربلا حضور داشتند بیشتر بشناسید).

کامل کنید صفحه ۲۹

پاسخ سوالات زیر را به ترتیب اعداد داده شده از راست به چپ در جدول قرار دهید؛ سپس حروف را به ترتیب کنار هم بخوانید. رمز جدول یکی از سخنان امام حسین (ع) است.

۱- (۴-۷-۱۲-۱۳) زینب

۲- (۳-۲-۱۷-۱) گریه

۳- (۱۶-۲۰-۱۴-۸) سلام

۴- (۱۶-۲۱) سی

۵- (۱۵-۱۱) کم

۶- (۲۴-۲۳) دی

۷- (۱۸-۱۹-۱۰-۹) مثلث

امام حسین (علیه السلام) می‌فرماید: هرگز کسی مثل من با کسی مثل یزید بیعت نمی‌کند.

به نظر شما این جمله چه ارتباطی با موضوع درس دارد؟

امام حسین (علیه السلام) که نوه‌ی پیامبر و فرزند ولایت است هرگز با یزید که اهل کارهای زشت و ناپسند بود، بیعت نکرد و تن به ذلت نداد. امام حسین (علیه السلام) سرور آزادگان است چرا که شهید شدن در راه خدا را بر زندگی راحت و دوستی با دشمنان خدا ترجیح داد.

خاطره گویی صفحه ۲۹

گزارشی از برگزاری برنامه های عزا داری ماه محرم در محله‌ی خود تهیه نمایید و آن را در کلاس برای دوستانتان بازگو کنید.

(پاسخ پیشنهادی) هنوز یک هفته مانده به این ماه ساکنان محله خود را برای برگزاری هر چه باشکوه تر مراسم سوگواری سید و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین (ع) آماده کردند و در تلاش و تکاپو هستند که هر چه بهتر مراسم عزاداری سالار شهیدان را برگزار نمایند. از چند روز پیش پیر و جوان با برافراشتن علم های حسینی، نصب پرچم ها، پارچه های عزاداری و تابلو و بنر برنامه های سوگواری هیات های حسینی، کار خود را شروع کرده اند. امروز از هر کوچه و خیابان و شهری که بگذریم نشانی از

محرم دیده می شود و بر سر کوچه داربست هایی زده شده که بر روی آنها پرچم های عزاداری امام حسین (ع) و شهدای کربلا با مهتابی های قرمز و سفید نصب شده که نشان می دهد این مکان، مکان عزاست و باید با احترام وارد آنجا شد. هیأت امنای مسجد محل نیز برای هر چه آبرومندانه تر برگزار کردن مراسم سوگواری حضرت سیدالشهداء (ع) جلساتی را برگزار کردند.

درس هفتم: سیمای خوبان

سوال متن صفحه ۳۱

فکر می کنید امامان (علیهم السلام) چه ویژگی هایی داشتند که خداوند ایشان را پیشوای ما قرار داده است؟ آنها دور از پلیدی و ناپاکی بودند، خطا و لغزش نداشتند، مهربان بودند، خطای دیگران را زود می بخشیدند، و خود را از دیگران برتر نمی دانستند و ...

گفت و گو کنید صفحه ۳۴

در موارد زیر بهترین برخورد چیست؟
 - کسی که شما را مسخره می کند یا به شما ناسزا می گوید.
 به او محبت کنیم و خوبی های او را بگوییم تا از رفتار بدش شرمند شود.
 - در بازی، دوستان به شما برخورد می کند و روی زمین می افتد.
 به او با اخم نگاه نکنیم، حرف بدی نزنیم و با لبخند از زمین بلند شویم.
 - در حضور شما از دیگران بدگویی می شود.
 حرف را عوض کنیم و جلوی بدگویی را بگیریم و اگر نشد آنجا را ترک کنیم.
 - در مسیر شما تکه نانی روی زمین افتاده است.
 آن را برداریم و در جایی قرار دهیم که محل رفت و آمد نباشد تا پرنده ها و حیوانات دیگر از آن استفاده نکنند.

پیشنهاد صفحه ۳۴

از کتاب (داستان راستان) نوشته دانشمند شهید مرتضی مطهری، داستان هایی از زندگی امامان (علیهم السلام) را انتخاب کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

امام حسن (ع) و امام حسین (ع) می خواستند به پیرمردی که وضو گرفتن نمی دانست این کار را یاد بدهند. برای این که او را ناراحت نکنند و مستقیم نگویند اشتباه وضو می گیرد، نزد پیرمرد، رفتند و امام حسن (ع) از پیرمرد خواست وضو گرفتن او را نگاه کند و ببیند که درست وضو می گیرد یا نه. بعد از آن امام حسین (ع) نیز همان درخواست را از پیرمرد کرد. در پایان، پیرمرد آنها را نگاه کرد و گفت شما هر دو درست وضو گرفتید این من هستم که اشتباه وضو می گیرم.

روزنامه دیواری صفحه ۳۴

با کمک دوستان خود، در مورد زندگی یکی از امامان، یک روزنامه دیواری تهیه کنید و در راهروی مدرسه نصب نمایید.

روزنامه دیواری شما می‌تواند شامل قسمت های سیر اجمالی زندگی امام، داستان هایی از زندگی ایشان، ویژگی های اخلاقی و رفتاری امام و نیز احادیث و سخنان امام (ع) باشد. با دوستانتان مسولیت ها را تقسیم کنید و هر کس مسئول تهیه بخشی از مطالب باشد. مطالب را روی کاغذ هایی به عرض ۹ سانتیمتر بنویسید ولی طول آن بستگی به تعداد کلمه ها دارد، باید توجه داشت که اگر طول مطالب زیاد شد، آنها را در دو ستون جای دهید. برای روزنامه دیواری می‌توانید کاغذ مقوایی 70×100 سانتیمتر تهیه کنید. قسمتی در بالای کاغذ برای نام نشریه در نظر بگیرید و قسمتی هم در پایین و سمت چپ که شناسنامه و نام تهیه کنندگان روی آن نوشته شود. مطالبی که روی کاغذ دارید، مطالعه کنید برای هر یک درجه ای اهمیت بگذارید و آنها را دسته بندی کنید. پس از آن تمام مطالب را روی کاغذ مقوا قرار دهید تا آزمایش شود که مطالب اندازه است یا خیر. چنان که همه چیز مرتب بود، می‌توانید کاغذ ها را چسب زده و یکی یکی با دقت لازم روی کاغذ مقوا بچسبانید یا در کادر هایی با همان اندازه روی مقوا بنویسید. در پایان با چند خودکار یا ماژیک رنگی اطراف مطالب را خط کشی کنید.

کامل کنید صفحه ۳۵

نام دوازده امام در جدول زیر آمده است. نام ایشان را پیدا کنید و دور آنها خط بکشید. با حروف باقی مانده، کلمه ای پنج حرفی ساخته می‌شود. جمله ای زیر را با آن کامل کنید.

وظیفه ما در برابر امامان، اطاعت است.

۱- امام علی (ع)	۲- امام حسن (ع)	۳- امام حسین (ع)	۴- امام سجاد (ع)
۵- امام باقر (ع)	۶- امام صادق (ع)	۷- امام کاظم (ع)	۸- امام رضا (ع)
۹- امام جواد (ع)	۱۰- امام هادی (ع)	۱۱- امام عسکری (ع)	۱۲- امام مهدی (ع)

*	ص	ا	د	ق	ه	ا	ک	ح
ح	س	ی	ن	ط	ا	م	ا	س
س	ب	ا	ق	ر	د	ه	ظ	ن
ج	ر	ع	ل	ی	ی	د	م	ا
ا	ض	ج	و	ا	د	ی	ع	ت
د	ا	ع	س	ک	ر	ی	*	*

حروف باقی مانده: ا-ط-ا-ع-ت

به نظر شما چه وظایف دیگری نسبت به امامان داریم؟

فراگیری احادیث و گفته های ایشان، آشنایی با سبک زندگی آنها و الگو قرار دادن این روش ها در زندگی خود، تبلیغ شیوهی زندگی امامان در جامعه و ...

درس هشتم: دوران غیبت

سوال متن صفحه ۳۶

اکنون که در دوران غیبت هستیم، چگونه به این وظیفه‌ی خود عمل کنیم؟

در زمان غیبت، مراجع تقلید دینی جانشینان امام شناخته می‌شوند که برای آگاهی از احکام دین باید به آنها مراجعه کنیم و از دستوراتشان پیروی کنیم.

گفت و گو کنید صفحه ۳۷

۱- چگونه می‌توانیم خود را برای ظهور امام زمان علیه السلام آماده کنیم؟

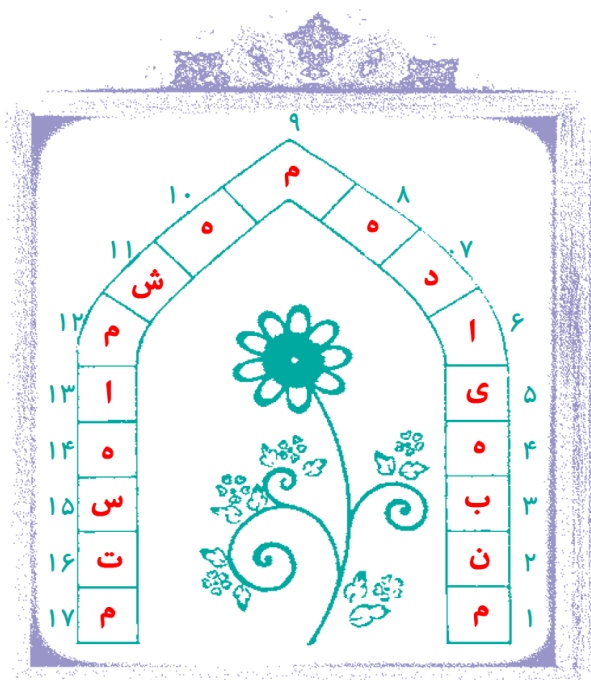
با در یافت درست تعالیم و دستورات دین از طریق مراجعه به متخصص امور مربوط به دین و دین شناسان که همان مراجع تقلید و عالمان دینی هستند. باید از این طریق به شناخت صحیح احکام دین بپردازیم تا گمراه و سرگردان نشویم.

۲- اگر برای شناخت وظایف دینی به مراجع تقلید مراجعه نکنیم، چه مشکلاتی برای ما پیش می‌آید؟

گمراه می‌شویم و وظایف دینی خود را به درستی انجام نخواهیم داد. در این صورت مرتکب گناه و خطا و اشتباه می‌شویم.

کامل کنید صفحه ۳۷

پاسخ سوالات زیر را به ترتیب اعداد داده شده در جدول قرار دهید. سپس حروف را به ترتیب کنار هم گذاشته و بخوانید. جمله‌ی به دست آمده، یکی از سخنان امام زمان (ع) می‌باشد.

۱- تیمم (۱۶-۵-۱۷-۱۲)

۲- مشهد (۱-۱۱-۱۴-۷)

۳- ماه (۹-۱۳-۸)

۴- نه (۲-۴)

۵- اسب (۶-۱۵-۳)

۶- ه (۱۰)

امام زمان (ع) می‌فرماید: (من به یاد همه شما هستم.)

به نظر شما این جمله چه ارتباطی با موضوع درس دارد؟

یعنی امام مهدی (ع) در زمانی هم که در غیبت به سر می‌برند ما را فراموش نمی‌کنند و نگران ما هستند و سعی می‌کنند ما را هدایت کنند.

درس نهم: آداب زندگی

فکر کن و بگو صفحه ۴۰

۱- نمونه هایی از احترام به افراد سالمند در خانواده و جامعه را بیان کنید.

با صدای بلند با آن ها حرف نزنیم. هنگام عبور از خیابان به آنها کمک کنیم. اغلب سالمندان فراموشی پیدا می کنند پس باید با حوصله و صبر با آنها رفتار کنیم. در حضور آنها پایمان را دراز نکنیم. پشت به آنها ننشینیم و کاری نکنیم که باعث بی احترامی شود و ...

۲- چه نمونه های دیگری از آداب معاشرت، که نزد خانواده و فامیل باید رعایت شود، می شناسید؟

لباس مناسب بپوشیم، در کارهای خانه کمک کنیم، با صدای بلند صحبت نکنیم، حرف زشت نزنیم و ...

گفت و گو کنید صفحه ۴۱

۱- رعایت آداب معاشرت، چه فایده هایی در زندگی ما دارد؟

همه شخصی را که آداب و معاشرت را رعایت کند، دوست دارند و به او احترام می گذارند. مورد اعتماد همه قرار می گیرد و همه در کارها از او مشورت می گیرند. با افراد به راحتی ارتباط برقرار می کند و همه با او صمیمی می شوند.

۲- متن زیر را با دقت بخوانید. ... الف) چه رفتارهای ناپسندی در این داستان می بینید؟

جلو تر خارج شدن بچه ها از معلم، با صدای بلند خندیدن مریم و معصومه، جواب سلام عاطفه را ندادند، صحبت کردن پشت سر دانش آموز دیگری و او را مسخره کردن، در گوشی صحبت کردن مریم و معصومه، قطع کردن سخن مریم.

ب) اگر ببینید دوستانتان کسی را مسخره می کنند، چه می کنید؟

به آنها می گوئیم این کار زشت است و سعی می کنم موضوع صحبتشان را عوض کنم.

ج) نتیجه ی صحبت کردن در کلاس درس چیست؟ و چه مشکلاتی را به دنبال دارد؟

عقب ماندن از درس و بقیه ی دانش آموزان، البته با این کار به معلم هم بی احترامی می کنیم و باعث می شویم از دستمان ناراحت شود. همچنین وقتی با کسی سر کلاس حرف می زنیم او نیز حواسش پرت می شود و از درس جا می ماند.

همراه با خانواده صفحه ۴۱

با کمک خانواده، به ترجمه ی آیه ی ۱۱ سوره حجرات مراجعه کنید. چرا خدا ما را از مسخره کردن دیگران نهی کرده است؟

معنی آیه: «ای کسانی که ایمان آورده اید؛ (هرگز) گروهی از مردان شما گروه دیگری را مسخره نکنند، شاید آنها از اینها بهتر باشند؛ و نه زنانی دیگر را شاید آنان بهتر از اینان باشند؛ و یکدیگر را مورد طعن و عیب جویی قرار ندهید و با القاب زشت و

ناپسند یکدیگر را یاد نکنید، بسیار بد است که بر کسی پس از ایمان نام کفر آمیز بگذارید و آنها که توبه نکنند ستمکارند.» چون طبق گفته‌ی خداوند، شاید گروهی که مسخره می‌شوند از کسانی که مسخره می‌کنند بهتر باشند.

درس دهم: راه تندرستی

گفت و گو کنید صفحه ۴۳

شما برای حفظ سلامتی خود چه کارهایی را انجام می‌دهید؟

شب ها زود می‌خوابم و صبح ها زود از خواب بر می‌خیزم. ورزش می‌کنم و ... صبحانه، ناهار و شام را کامل و به موقع می‌خورم و بعد از هر وعده غذا مسواک می‌زنم.

سوال متن صفحه ۴۴

فکر می‌کنید چگونه می‌توانیم وظیفه ی خود را انجام دهیم و شکرانه ی سلامتی را به جا آوریم؟

از جسم و بدن سالم خود در کار های خوب و خداپسندانه استفاده کنیم. اگر کسی به کمک احتیاج داشت به او کمک کنیم تا مشکلش حل شود و ...

فکر کن و بگو صفحه ۴۴

به نظر شما ورزش کردن به جز حفظ سلامتی و تندرستی چه فایده هایی برای ما دارد؟

باعث شادی و نشاط ما می‌شود. ذهن را فعال تر می‌کند و در نتیجه باعث می‌شود درس ها را بهتر یاد بگیریم.

کامل کنید صفحه ۴۵

پاسخ این سوالات را بنویسید؛ سپس حرف اول پاسخ ها را در کنار هم قرار دهید و با کلمه ای که به دست می‌آورد، حدیث را کامل کنید.

۱- یکی از واجبات نماز که بعد از رکوع می‌آید: **سجده**

۲- نام گلی که یادآور شهیدان است: **لاله**

۳- قبل از نماز گفته می‌شود و اعلام کننده ی وقت نماز است: **اذان**

۴- نام کسی که همه ی مسلمانان منتظر آمدنش هستند: **مهدی**

۵- این بیت را کامل می‌کند:

شکرانه ی بازوی **توانا** بگرفتن دست ناتوان است.

۶- یکی از فرزندان حضرت یعقوب (علیه السلام) که مورد حسادت برادرانش قرار گرفت: **یوسف**

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) : (دو نعمت است که ارزش آنها در نزد مردم ناشناخته است **سلامتی** و امنیت).

گفت و گو کنید صفحه ۴۵

برای شکرانه‌ی سلامتی چه راه های دیگری می‌شناسید؟

۱- وقتی دوست شما بیمار می‌شود به عیادت او برویم و از احوال او باخبر شویم.

۲- هنگام غذا خوردن با نام خدا شروع کنیم و در پایان نیز خدا را شکر کنیم و برای فقیران دعا کنیم.

۳- به افراد ضعیف و ناتوان کمک کنیم.

۴- به پدر و مادر خود احترام بگذاریم.

درس یازدهم: پاداش بزرگ

کامل کنید صفحه ۴۹

در جدول زیر چه کسانی نسبت به مریم و حمید محرم و چه کسانی نامحرم اند؟ در خانه های خالی بنویسید.

نسبت به مریم:

دایی	پسرعمو	شوهر خواهر	عمو	پسر خاله	پسر برادر	شوهر عمه
محرم	نامحرم	نامحرم	محرم	نامحرم	محرم	نامحرم

نسبت به حمید:

دختر عمه	خاله	دختر دایی	دختر خواهر	زن عمو	دختر برادر	زن برادر
نامحرم	محرم	نامحرم	محرم	نامحرم	محرم	نامحرم

فکر کن و بگو صفحه ۴۹

سعیده تازه به سن تکلیف رسیده است. با جدا کردن موارد صحیح از غلط به او کمک کنید تا احکام خود را به درستی یاد بگیرد:

- او بدون جوراب به خانه‌ی شوهر عمه‌ی خود می‌رود. **غلط**

- عمویش به خانه‌ی آنها آمده است و او بدون روسری از او پذیرایی می‌کند. **صحیح**

- در حضور نامحرم وضو می‌گیرد. **غلط**

- در مجلس مهمانی با دایی و پسر دایی خود دست می‌دهد. **دایی: صحیح و پسر دایی: غلط**

گفت و گو کنید صفحه ۴۹

رعایت احکام محرم و نامحرم و استفاده از پوشش مناسب چه فایده هایی دارد؟

رعایت احکام محرم و نامحرم و همین طور حجاب فواید زیادی دارد. مثل: ایجاد امنیت/ بالا رفتن ارزش زن در جامعه/ استحکام خانواده/ دوری از گناه و پلیدی/ سلامت جسمانی/ جلوگیری از مد و چشم و هم چشمی/ از بین رفتن فرهنگ و ...

درس دوازدهم: احکام سفر

سوال متن صفحه ۵۰

آیا تاکنون به سفر رفته اید؟ بله

سفر برای دیدن آشنایان و فامیل، برای زیارت و یا برای تفریح و گردش؟ برای دیدن فامیل و آشنایان و هم چنین برای زیارت. به نظر شما این سفر ها چه فایده هایی برای ما دارد؟ با انسان های مختلف آشنا می شویم، سرزنده و بانشاط می شویم، پدیده ها و آفریده های گوناگون خدا را می بینیم و ...

گفت و گو کنید صفحه ۵۳

خانواده سعید در تهران ساکن هستند.

در موارد زیر، نماز سعید شکسته است یا کامل؟

- آنها به همراه پدر و مادر خود برای زیارت امام رضا(ع) به مشهد رفته اند و می خواهند ۷ روز در آنجا بمانند. **شکسته**

- با خانواده ی خود، ۵ کیلومتر از شهر برای تفریح خارج شده است. **کامل**

- برای دیدن مادر بزرگ به اصفهان رفته اند و قصد دارند دو هفته آنجا بمانند. **کامل**

فکر کن و بگو صفحه ۵۳

چه مسافری نمی تواند در ماه رمضان روزه بگیرد؟

۱- مسافری که نماز های چهار رکعتی را شکسته می خواند. ۲- مسافری که بعد از ظهر به محل سکونتش برسد.

گفت و گو کنید صفحه ۵۳

خانواده ی ریحانه در شیراز ساکن هستند.

در کدام یک از موارد زیر، روزه ی ریحانه صحیح است؟

- صبح یک روز جمعه، برای دیدار خویشاوندان به همراه خانواده ی خود، به روستایی در ۱۵ کیلومتری شیراز می رود. **صحیح**

- با خانواده خود در اولین روز ماه رمضان، بعد از خواندن نماز ظهر و عصر به سمت قم حرکت می کنند. **صحیح**

- صبح روز بعد به قم می رسند و تصمیم می گیرند ۱۲ روز در آنجا بمانند. **صحیح**

- در پایان سفر، شب هنگام از قم حرکت می کنند و ساعت ۲ بعدازظهر به شیراز می رسند. **اشکال دارد و نمی تواند روزه بگیرد.**

درس سیزدهم: عید مسلمانان

فکر کن و بگو صفحه ۵۵

با توجه به آنچه در درس خواندیم، مراسم حج چه فایده هایی دارد؟

همه ی مسلمانان جهان در یک مکان جمع می شوند و اعلام می کنند که ما خدای واحد و کتاب واحد و پیامبر واحد داریم. مراسم حج و پوشیدن لباس یکسان نشان دهنده ی وحدت بین مسلمانان است و دشمنان اسلام از این وحدت وحشت دارند. همچنین باعث می شود بیشتر به یاد فقیران باشیم و به آنها کمک کنیم، همچنین زیارت خانه ی خدا باعث نزدیک تر شدن به خدا می شود و ...

گفت و گو کنید صفحه ۵۵

عید ما مسلمانان چه ویژگی دارد؟

فقیران و نیازمندان نیز در آن روز شاد و خوش حالند.

خاطره گویی صفحه ۵۵

خاطره ای از شرکت خود در مراسم نماز عید فطر، در کلاس برای دوستانتان بیان کنید.

در روز عید فطر به همراه خانواده ام برای خواندن نماز به مصلی شهر خود رفتیم در آنجا نمازگزاران زیادی وجود داشتند و آمده بودند تا نماز این روز را به جا آورند، مسلمانان در صف های مرتبی در کنار یکدیگر ایستاده بودند و با همیاری با امام جماعت نماز را خواندیم. و بعد از پایان آن خطبه ی نماز بیان شد و همه به یکدیگر فرا رسیدن این روز را که یکی از اعیاد بزرگ مسلمانان است تبریک گفتند.

همراه با خانواده صفحه ۵۵

با یکی از آشنایان که به سفر حج رفته اند گفت و گو کنید و خاطرات شیرین آنها را در کلاس بیان نمایید.

عموم تعریف کرد ... وقتی که وارد محدوده ی حرم شدیم با هر قدمی که نزدیک تر می شدم ضربان قلبم شدیدتر می شد. کعبه در پشت این دیواره های بلند قرار داشت و من در جلوی این دیواره ها. روحانی کاروان گفت که سرهایمان را پایین بیندازیم و وارد شویم. داخل راهرویی طویل شدیم. بعد از مدتی روحانی کاروان با صدایی بغض آلود گفت سرهایتان را بالا بیاورید لحظه ی وصف نشدنی بود همه بی اختیار سجده کردند.

درس چهاردهم: راز موفقیت

فکر کن و بگو صفحه ۵۷

ما انسان ها از زندگی مورچه ها چه درس های دیگری می توانیم بگیریم؟

تلاش به همراه برنامه ریزی، پشتکار داشتن و با اراده بودن، رسیدن به هدف های بزرگ با تلاش و صبوری در کارها، وحدت، نظم، آینده نگری و سخت کوشی.

گفت و گو کنید صفحه ۵۷

به نظر شما چه عوامل دیگری باعث موفقیت می شوند؟

استفاده از تجربه های دیگران و مشورت با بزرگتر ها، توکل بر خدا در همه ی کارها، داشتن پشتکار و صبر در انجام کارها و ...

تحقیق کنید صفحه ۵۷

درباره ی راز موفقیت دانشمندان مسلمان تحقیق کنید و نتیجه ی آن را در کلاس بازگو نمایید.

دانشمندان مسلمان به قرآن و احادیث اهمیت می دادند و از طرفی با روی دادن نهضت ترجمه، آثار دانشمندان یونانی، ایرانی و هندی را به زبان عربی ترجمه و آنها را با قرآن و حدیث آمیخته کردند از طرفی امامان شیعه از جمله امام باقر(ع) و امام جعفر صادق(ع) نیز در پیشبرد علم و دانش در جهان اسلام تلاش های فراوان کردند به طوری که امام جعفر صادق بیش از ۴۰۰۰ شاگرد را تربیت نمودند. از نظر علمای دین اخلاص در کار نیز از عوامل موفقیت دانشمندان مسلمان بوده است. و هر قدر نیت ها خالص تر بوده موفقیت ها هم بیشتر شده است.

درس پانزدهم: رهبر کوچک

گفت و گو کنید صفحه ۶۰

در دوران دفاع مقدس، غیر از شهدا چه کسانی در حملات دشمن مورد صدمه و آسیب قرار گرفتند؟

جانبازان که سلامتی خود را از دست داده اند - اسیران جنگی - خانواده هایی که در اثر اصابت موشک و بمب، خانه و کاشانه ی خود را از دست دادند. بچه هایی که پدران خود را از دست دادند و ...

گفت و گو کنید صفحه ۶۲

۱- به نظر شما ما دانش آموزان چه درس هایی می توانیم از شهدا بگیریم؟

گذشت و ایثار جان خود برای دفاع از میهن اسلامی، تلاش برای جلب رضایت خداوند، مقاومت و ایستادگی در برابر دشمنان اسلام و ...

۲- بجز شهدای دفاع مقدس، چه شهدای دیگری در این زمان می‌شناسید؟ **شهدای هسته ای**

فکر کن و بگو صفحه ۶۲

با توجه به آنچه خواندیم، به نظر شما اگر فداکاری های شهدا و رزمندگان نبود، چه شرایطی برای ما پیش می‌آمد؟

دشمن به سرزمین ما نفوذ می‌کرد و استقلال و آزادی کشورمان را از دست می‌دادیم و دیگر نمی‌توانستیم به این راحتی درس بخوانیم و زندگی کنیم و دشمنان بر ما حکومت می‌کردند.

پیشنهاد صفحه ۶۲

۱- بخشی از وصیت نامه یا خاطرات یک شهید را در کلاس برای دوستانتان بخوانید. جملاتی از این وصیت نامه ها را با خطی زیبا روی مقوا بنویسید و در کلاس یا راهروی مدرسه نصب کنید.

پاسخ پیشنهادی: بخشی از وصیت نامه‌ی شهید حسام اسماعیلی فرد: اگر شهادت نصیبمان شد آن را دو دستی می‌گیریم و خدا کند زانوهایمان سست نشود، شهادت چیزی نیست که نصیب هر کس بشود. هر کس که شهید می‌شود به کمال رسیده است. شهدای شما نمرده اند بلکه زنده اند و ناظر اعمال شما هستند.

کامل کنید صفحه ۶۳

در این جدول نام تعدادی از شهدای دفاع مقدس آمده است. در زیر بخشی از نام آنها، خط کشیده شده است. این بخش ها را در جدول پیدا کنید و دور آنها خط بکشید. حروف باقیمانده را به ترتیب در کنار هم قرار دهید و یک کلمه بسازید. این کلمه، عنوان کسانی است که به شهیدان زنده معروف هستند. به نظر شما وظیفه ی ما در برابر آنها چیست؟

وظیفه ی ما در برابر این مردان بزرگ و تلاشگر احترام و بزرگداشت مقام آنها و ادامه دادن راه و دفاع از آرمان های آنان و شهدا است.

محمد ابراهیم همت	عباس بابایی
حمید و مهدی باکری	حسین خرازی
مصطفی چمران	محمد جهان آرا
بهنام محمدی	حسن باقری
محمود کاوه	علی صیاد شیرازی

جاناباز شهید زنده است.

ج	ی	ر	ک	ا	ب	چ	*
ه	د	ا	ی	ص	ج	م	خ
ا	ی	ر	ق	ا	ب	ر	ر
ن	ه	ا	ب	ن	ا	ا	ا
آ	م	ه	و	ا	ک	ن	ز
ر	ت	ی	د	م	ح	م	ی
ا	ی	ی	ا	ب	ا	ب	ز

درس شانزدهم: زیارت

فکر کن و بگو صفحه ۶۶

در بخشی از زیارت نامه‌ی حضرت معصومه (سلام الله علیها) می‌خوانیم: سلام بر تو ای دختر امام، سلام بر تو ای خواهر امام، سلام بر تو ای عمه‌ی امام، راستی می‌دانید نام این سه امام بزرگوار چیست؟

دختر امام موسی کاظم(ع) - خواهر امام رضا(ع) - عمه‌ی امام جواد(ع)

گفت و گو کنید صفحه ۶۷

به نظر شما چرا زیارت این بزرگان دین به ما سفارش شده است؟

تا دوستی خود را به این بزرگان نشان دهیم. از زندگی این بزرگان الگو بگیریم. سعی کنیم مانند آنان زندگی کنیم. پس از مرگ آنها هم به زیارت ما خواهند آمد و ما را شفاعت خواهند کرد.

کامل کنید صفحه ۶۷

تاکنون با تعدادی از آداب زیارت آشنا شده اید. < آداب زیارت > کارهایی هستند که خوب است هنگام زیارت انجام دهیم. آنها را در جاهای خالی بنویسید.

خواندن زیارت نامه

با احترام وارد شدن و اذن دخول گرفتن

داشتن وضو و طهارت

خواندن نماز زیارت

برای خود و دیگران دعا کردن

خاطره گویی صفحه ۶۷

اگر خاطره ای از سفر به یکی از این سه امام زاده دارید، در کلاس بازگو کنید.

من همراه با خانواده ام به شهر ری سفر کردم و وارد حرم شاه عبدالعظیم شدیم، به زیارت رفتیم و نماز زیارت را به جا آوردیم و بعد از این اعمال در حیاط امام زاده نشستیم و به مناظر آنجا که بسیار زیبا بود نگاه کردیم.

تحقیق کنید صفحه ۶۷

درباره ی یکی از این سه امام زاده که در این درس با آنها آشنا شدید، تحقیق کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

پاسخ پیشنهادی: حضرت عبدالعظیم حسنی از نوادگان امام حسن(ع) است. ایشان در جنوب غربی تهران در شهر ری به خاک سپرده شده اند. ایشان از شاگردان امام هادی و امام جواد(ع) و امام رضا(ع) بودند که برای تبلیغ دین اسلام و ملاقات امام رضا(ع) به ایران آمدند. حضرت عبدالعظیم حسنی دانشمندی آگاه بودند به طوری که مردم سخن ایشان را سخن امام هادی می دانستند. ایشان در ۷۹ سالگی بر اثر بیماری در شهر ری وفات یافتند.

درس هفدهم: دانش آموز نمونه

فکر کن و بگو صفحه ۷۱

با توجه به سخن امام سجاد(ع) انجام چه کارهای دیگری برای حفظ احترام معلم لازم است؟

با او با صدای بلند سخن نگوئیم. اگر کسی از او سوال کرد در جواب دادن به آن پیش دستی نکنیم. به حرف های او گوش داده و با نهایت مهربانی و ادب با او صحبت کنیم و ...

گفت و گو کنید صفحه ۷۱

یک دانش آموز نمونه، چه ویژگی های دیگری دارد که در درس به آنها اشاره نشده است؟

در زمان سختی به دوستش کمک کند. به معلم در کارهای کلاس کمک کند. نظم مدرسه و کلاس را بر هم نزند و سعی کند با رفتار خویش برای دانش آموزان دیگر الگو باشد. همیشه درسهایش را خوانده و تنبلی نکند.

کامل کنید صفحه ۷۱

نتیجه های استفاده ی درست از فرصت ها	نتیجه های عدم استفاده ی درست از فرصت ها
۱-زودتر به هدف می رسیم.	۱-به هدف نمی رسیم.
۲-کمتر دچار سختی و رنج می شویم.	۲-در رسیدن به هدف دچار مشکلات فراوان می شویم.
۳-کمتر هزینه صرف می کنیم.	۳-برای رسیدن به هدف باید هزینه های کلانی مصرف کنیم.